

НОВА ЗОРЯ

WARSZAWA
Bibl. Nar. Min-wa Ośw.

ЧАСОПИС ДЛЯ ПОШИРЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ХРИСТІЯНСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

Виходить два рази тижнево: в четвер на 4 ст., під неділю на 8 ст. || Передплата в краю: 1/4-річно 6 зол., місячно 2 зол. За кордоном 1/4-річно 1 амер. долар. — Ціна числа 25 сот. — Рукописів не звертається.

РУЇННИКИ

I.

Виходить на західній окраїні Галичини тижнева газета, що формально признається до всеукраїнського державного монархізму, а в дійсності, від ряду літ, систематично плекає анархістичні течії в одинокій національній ділянці публично-правного характеру, яка нам полишилася, себто в Церкві. Значить, якраз у ділянці вже з своєї природи — державній і монархічній... В сім парадоксі скривається стара прикмета душі наших земляків — прикмета анархізму і руїництва.

Ми не беремося відгадувати, хто є злим духом „Українського Голосу“ і де його місце осідку: в видавництві, в редакції, серед світських чи духовних співробітників, явних чи тайних покровителів... За все те, що появляється на сторінках цього тижневика відповідає в першу чергу він сам, його фірма, а не таємні криптоніми і „сільські священники“. Коротко отже, в „Український Голос“ вселився дух анархізму і коромоли, і через нього якась „невидима рука“ поширює затроєні гази на нещасне громадянство.

Завзявся він, як сказано, на нашу Церкву, щоб убити її повагу і значіння в очах українського громадянства. Робить се методично, по античній рецепті: стинати найвищі рости. „Український Голос“, сей псевдо-монархістичний орган, що в кожде свято бере повну губу фраз із „Листів до братів-хліборобів“, перемилює в невичерпаний резервуар болотяних помий, та їх систематично, з невиспущеною послідовністю виливає на найвищий Авторитет католицької Церкви взагалі („польський папа“, „ватиканська камаріля“ і т. ін.), а на законних представників нашої національної Церкви — українських Владик — зокрема. Все те очевидно, по волі й аргументі „невидимої руки“.

Ні один визначний духовник нашої української католицької Церкви не втік від тих брудних помий. А вже „Нова Зоря“, що все і всюди твердо стоїть в обороні нашої Церкви і її законного Авторитету, як одинокого ще бастиону, морального, культурного і національно-політичного, галицьких Українців в їх боротьбі проти сконцентрованого наступу всіх ворожих сил — зверхних і внутрішніх, східних і західних, безконфесійних і конфесійних — тішиться особливою „симпатією“ „Українського Голосу“ і той „невидимої руки“, що ним кермує.

А за що ся ненависть? За те єдино, що „Нова Зоря“ перестерігає перед революційними затіями невідповідальних умів на полі церковної організації; за те, що вона такі замахи на віками і життєвими необхідностями витворені форми нашої зєдиненої Церкви а посередно на її католицьку основу, називає по імені, тим чим вони є: себто релігійним і національним злочиним, за який тяжка історична

відповідальність колись може впасти на сліпі знаряди „невидимої руки“.

Та ще якби-то „Український Голос“ виливав свої помий на „Нову Зорю“ як на пресовий орган, то ми йому багато моглиб вибачити, хоч методи його боротьби такі, які певно не водяться в журналістичному життю культурного світа*). Між иншим, він засвоїв собі азійський звичай підглядати і винохувати за рядками наших статей немилі собі особи, називати їх — всупереч усім правилам журналістичної етики і товариської приличности — по імені, і то з правила фальшиво. У своїй оманливості культурного виховання доходить він прим. до того, що не лише брехливо інформує своїх читачів, начеб-то редактором „Новой Зорі“ був о. ігумен Галуциньський ЧСВВ, а ще на нього, як мнимого побратима (по перу) редакторів „У. Голосу“, виливає діжку помий цілком особистого характеру. Річ поза Перемишлем абсолютно неможлива, навіть у відношенню до найкрайнішого комуністичного, анархістичного чи якого иншого ворожого органу. Або знов у зв'язку з сим нахабні інвективи й інсинуації в бік гордошів нашої Церкви, піонерів національної свідомости і заслужених будівничих нашої культури — чина св. Василя В.! Одним словом, „Український Голос“ дуже вірно й успішно виконує завдання, приписані йому „невидимою рукою“, на руїнування нашої Церкви і народности.

У своїй руїницькій ревности „Український Голос“ не спиняється одначе ні на „Новій Зорі“, ні на оо. Василянах і їхнім львівським ігумені, а сягає вище і найвище. Ще у свіжій пам'яті його скандальна акція проти перемиського Владика. Чи стало йому соромно за створену ним соблазнь, чи може тільки освідомив собі безуспішність своєї коромоли, чи що, досить що з якогось недавнього часу „Український Голос“ припинив свої анархістичні атаки в тім напрямі. Та як се можливе, щоб із шпальт перемиського органу не летіло болото і не лилися помий ні-на-кого з українських католицьких Владик? Отже tired of nothing doing („от нічево делать“) почав підіздову роботу проти станиславського владика, 25-літнього Ювилята, якого діяльність творитиме безсумніву одну з найгарніших глав в історії нашої Церкви і країни, — главу, що вічно гризтиме совість наших синів і внуків за колони, кидані батьками і дідами під ноги тій виїмковій індивідуальности.

Недоцінений сей Владика і його прихильники можуть на ці нові напасти сказати словами автора „Божественної Комедії“: *Guarda e passa!* Глянь і йди дальше! Та перемиським анархістам мало стало і того. Отсе по кількох вистрі-

*) Зокрема як щось нечуване в культурній журналістиці треба означити рефрен його полемічних статей проти нас: Не читайте, не передплачуйте „Новой Зорі“! Не дай отже Господи, дістатися під владу перемиських псевдо-монархістів.

лах в напрямі Станиславова. „Український Голос“ почав, чи радше відновив, диявольсько-рафінованим і підступним способом, наступ на Сеніора наших Владик: на Митрополита кир Андрея. Тут руїтники перебрали вже всяку, навіть найнеімовірнішу міру, загубили всякий сором і респект супроти Патріярха нашої Церкви, втягнувши перфідно його достойну особу у свою газетярську калюжу.

СТРАШНЕ ОБЖАЛУВАННЯ

Слово професора до студентів у большевії.

Росіянин, професор університету А. Карташев оповістив у „Борбі за Росію“ отсе письмо до студентів у большевії (зміст):

Русські студенти! Ваше положення особливо трагічне, бо ви найгірше обманені. Всіх обманов большевицький уряд, але вас найстрашніше. Він просто знущастся над вашою долею. Діло не в вашій песячій бідности і навіть не в підірванню вашого здоров'я на все життя. Діло в тім, що ви обманені в самім вашім званні, в науці. З вас роблять уже навіть не недоуків, але неуків. Свідомства, які вам дають після укінчення большевицьких шкіл — се свідомства „деревляні“ й „маргарінові“. Виходить провокація.

Неуками вас затягають до большевицьких ВУЗ-ів. Там для вас обнижають урвень науки й висмоктують з вас сили ідіотичним перекручуванням дійсної науки під марксістичний талмуд. Кінець кінців ніякої науки ви з большевицьких шкіл не винесете, хіба особливо здібні між вами виїмки, котрі мають спеціальну, наслідственну інтелігенцію, але таких дуже мало. Тай ті щось знати-муть хіба тоді, коли їм удасться попасти в особливо добрі відносини. Зрештою, всі ви засуджені на неуків. Знав уже Ленін, що так буде. Той отвертий цинік казав виразно, щоб до хорого тоді Горкого закликали не большевицьких лікарів, але правдиво буржуазних, бо ті щось знають і вміють. Ленін знав, що разом з Росією буде й наука принесена в жертву комуністичному обманові. Він знав також, що коли винищить російську інтелігенцію, тоді треба буде спровадити чужих „спеців“. Тепер се й роблять підленінці. Вони прикликають чужих „Варягів“, то одинцем, то пачками, а тепер готовляться спровадити їх масово, бо інакше весь промисл упаде до решти.

І докиж ви будете терпіти таке особисте й національне приниження? Гонять до чорта пріч червону псевдо науку і червоних псевдо-професорів! Проч з убийчим обманом! Домагайтеся дійсної, свободної науки! Зрозумійте, що інтернаціональна комуністична шантрапа, котра править Росією, погорджує всім російським і праготовляє вас тільки на льокаїв рабів чужого панування...

Присилайте передплату!

З Великої України

(Найновіші вісти).

Сими днями був у нашій редакції оден чоловік, котрий шойно вернув з правобережної України. Подаємо тут дослівно те що він оповів:

„На приватну торговлю наложили такі податки, що вона гине. Все передано кооперативам. А в них страшні зловживання, такі, що чесні люде бояться туди йти на службу, бо обмотують їх злодій — і потому чесні йдуть до тюрми. Розуміється, кооперативи не оплачуються. На полі національним: Україні під вічним надзором. Закид, що хтось „хоче самостійности України“ — страшний. Урядова українізація дуже неприємна для дійсних українців. Українізація переведена, але все те урядування се панщина для великого числа урядовців а саме москвичів і жидів. На одвічальних становищах скрізь Жиди. На підрядних руски або українці. Школи є ріжні, є й українські. Учителство має досить високу платню, але дорожнеча велика, отже життя тяжке. Черевки коштують пр. 15 рублів, себто 7 1/2 долляра найдешевше. Одяги дуже дорогі. Приватне життя дуже важке в большеві і брак усякої певности так під оглядом економічним як і моральним: кожної хвилі може кожда людина опинитися без хліба і помандрувати в тюрму. Навіть батько з сином в семі боїться говорити шось про уряд і взагалі про політику. За небережне слово тюрма. Провокатори починають самі говорити і нарікати на уряд, а потому доносять. — Театри й кіна існують. Артисти добрі. Але пропаганда все переповняє, особливо в російській репертуарі. Нпр. така песа: Жінка убиває чоловіка, бо переконується, що він лиш удавав комуніста. Таких штук безліч — нехтують усякими семейними зв'язками. Публику зовсім здеморалізовано. Бють браво за найгірші злочини, які їм представляють на сцені. Цікаво, що на правобережжю польська католицька суспільність не піддається зовсім безбожній пропаганді. Костели повні народа і большевики вже дали спокій полякам, переконавшись, що до них доступу з атеїзмом нема.

Зате між некатоліками така страшна деморалізація, що батьки живуть з дочками а брати з сестрами як з жінками і мають дітей... Розводи без кінця. Ше дуже молоді жінки мали вже по кількох чоловіків. Скрізь повно безпритних дітей: вони жебрають і крадуть, навіть нападають. Ніхто тих дітей не виховує до праці. З них найбільше безбожників-піонірів. Є кілька степенів, заки допустять до числа партії.

Часописи є й люде читають. Пишуть навіть про зловжива ня. Але про перчитане люде не говорять: бояться. Публика сподівається кожної хвилі якоїсь зміни, хоч не знати, хто мігби ту владу повалити. З нутра зміна неможлива, хіба зовні. Народ так уже прибитий, що терором можна там правити доки схочуть.

Військо гарно одягате і досить добре кормлять. Шо те військо думає, ніхто не знає, бо на місто його не пускають. Офіцери майже всі комуністи. Скрізь на становищах молоді люде, а старі хіба на підрядних. В суспільности ніяких організацій не видно, окріп тих, на які уряд дає дозвіл.

Загальне вражіння таке, що люде і до найгіршого можна призвичаїти, навіть до такого страшного рабства, яке завели большевики. Картина з України дуже сумна, можна сказати — безнадійна. Невдоволення з большевизму велике, але здеморалізований і розложений нарід не має в собі ніякої сили, шоб протиставитись гнетови. Чека всемогуча. Чека найвисша над усім. А в ній жиди — з малими виїсками“.

До сего страшного образу неволі, в якій животіє наш нещасний нарід за Збручем, нема шо сказати. Найцікавіше в отсім опісі се свідство про силу католицизму, яке в тім оповіданню дав нам православний. Оповідання се може посвідчити оден чоловік з поза редакції, котрий припадком був присутній.

Перша в краю вибіря
ЦЕРКОВНИХ СТАТУЙ (фігур)
і артистична
різьбарсько-орнаментальна робітня
ФРАНЦ ІВ. МАКС
239 Львів, Личаківська 15. 1—10

Організація „Ротари“

(КАІП). На цілім світі шириться низ організації „Ротари“. Шо се за організація? Спираючися на моральні засади: „Сеї має найбільший хосен, хто найбільше служить громадянству“—хочє ся організація лучити службу одиниць для суспільности.

Членами „Ротари“ бувають звичайно купці, промисловці, а головню журналісти, шо мають незаплямлену опінію в громадянстві. Сходина поодиноких груп організації відбуваються по черзі у всіх членів і звіти пішла назва організації („rotary“ значить по англійськи „черга“ — в данім випадку „сходина“).

Основником „Ротари“ є адвокат Павло Гарріс із Шікаґа. Гарріса брала духа любови в суспільнім життю. 28. лютого 1910 р. було в Америці вже 16 таких клубів. Нині „Ротари“ має 150.000 членів 40 національностей, згуртованих в 2500 клубов по ріжних містах світа. Три четверти всіх клубів є в Злуч. Державах Америки. В конгресі „Ротари“ в червні 1927 р. в Остенді взяло участь 12.000 делегатів, з найбільше впливових кругів економічного світа поодиноких країв. Цілість організації представляється як шось гігантського.

Метою „Ротари“ є приготувати своїх членів до служби для громадянства на полі господарського і культурного життя. Вона бажає показати людству ідеал суспільної служби, а сповнювання обовязків свого стану оперти на вищих моральних принципах. Ціль гарна, хоч тісна і неясна. Ротаристи кидаючи клич: „Спасіння світа в загальнім уморальненню“ вірять, що вони в особливий спосіб служать ідеї світового мира.

Не можна ше сьогодні нічого певного сказати про „Ротари“. Є в цій організації і чесні практикуючі католики, але фактом є, що велике число провідників „Ротари“ належить до масонських лож. Один англійський часопис назвав інституцію „Ротари“—„релігію бізнесменів“, бо моральність їх впливає в великій мірі з засади: „Даю, шоб і ти дав“. (Do, ut des).

Хоч „Ротари“ не виступала ше до-тепер ані разу проти релігії, то однак

певним є, шо зі свого морального кодексу усунови вони зовсім релігійні ідеї. „Ротари“ хоче ушляхотити чоловіка без Бога і релігії і голосить „загальню мораль“, шо має відповідати всім філософічним і релігійним системам. Символом сього була в Остенді спільна тїха молитва, в котрій кожний на початку нарад конгресу звертався „до свого Бога“. Протестанти, католики, жиди і буддисти — всі можуть бути ротаристами. Ясно, шо для такої етики християнська мораль має лиш другорядне значіння і тому віруючий католик не може бути ротаристом.

Конгрес ротаристів в Остенді постановив закінчити свої організаційні сіти на поодинокі краї Европи.

З організаційного життя

ВЕЛИКОПОЛЕ, янівського повіта. (Основання місцевого кружка УХО.) Дня 10. VI. 1928 зібралися виднійші громадяне села Великополе на довірочну раду, шоби положити початок християнському організаційному життю в громаді. Місцевий парох о. Н. Водковський в довшій бесіді пояснив завдання і цілі Укр. Християнської Організації під теперішню пору та завізав прийняти до вступлення в члени та основання місцевого кружка УХО. Всі зібрані виповнили негайно заяву вступлення в члени та постановили оснувати в Великополі Християнський Кружок. До Управи кружка вибрано о. Н. Воляковського, місц. пароха як голову, п. Павла Федика як заступника голови, п. Панька Лопушанського як секретаря, пп. Івана Чернявського і Івана Рибачка як скарбників, п. Андрія Тесляка, як пресового кореспондента, пп. Михайла Ярему і Івана Когутайла як членів управи. До контрольної комісії ввійшли пп. Павло і Василь Гулики. Управі доручено подбати в якнайкоротшій часі про власну домівку та про оснування крамниці кружка. Річну вкладку встановлено в висоті 1 золотого. Збори замкнув о. предсідник пізно вечером та шерз завізав всіх присутних до тісної лучности і праці в єдності під прапором Христа з кличем: „Все відновити в Христі!“ Учасник.

Трагічний біляс Франції

З приводу нової книжки сенатора Жоса.

Від 80-их рр. мин. століття та з малими перервами по нинішній день правлять французькою республикою ліві партії: радикали, відтак радикальні соціалісти. Вони своїм звичаєм і при останних виборах возвеличували свої заслуги, та ше більше обіщували своїм виборцям на будуче.

Проти них станули французькі католики, котрі чимраз голоснійше домагаються привернення католицькій Церкві належних їй прав. Обмеження католицької Церкви і католицького релігійного життя у Франції це „заслуга“ масонів і лівих радикальних партій. А може ті партії зате в чому нишому прислужилися своїй державі? Може причинилися до зросту її добробуту, до матеріального поступу?

Появилася недавню у Франції книжка визначного французького політика й економіста, сенатора Жоса (Josse). Її наголовок: „Економічний і суспільний занепад Франції під радикально-соціалістичною владою а розцвіт заграниці. Трагічний біляс“.

Який це біляс? Передовсім грізне марево вимирання: мале число уродів, зростає смертність населення —

Найбільший вибір
всїх товарів блаватних,
великий вибір
= СУКНА =
поруває фірма
АНТІН УВЕРА
Львів, вул. Галицька ч. 10.
Те саме дотичать філій:
у Стрию, Дрогобичі, Тернополі, Тарнові.
207 Ціни незвичайно низькі! 6-10

два явища безперечно звязані з лихим моральним і матеріальним станом держави. Одєн японський учений вивчив, шо коло 2000-року населення у Франції щезне з лица землі... Тимчасом—за минулих 40 літ населення Німеччини подвоїлося. в Англії зросло на одну третину, в Італії на половину. У Франції майже нема приросту населення. За той сам час в інших державах, Англії, Голляндії, Австрії, царській Росії виконано велетенські публичні роботи — прорито канали, побудовано греблі, проведено залізничні шляхи. Нічого подібного у Франції. Так прим. понехано важний плян будови каналу Атлантик—Середземне море. Затє багато говориться тепер у Франції про „єдину школу“. І шож з того? Німеччина, Данія потрафили подвоїти і потроїти видатність хліборобства—завдяки школі. Шо зробили в тому напрямі французькі соціалісти? Чи є у Франції хоч стільки учнів хліборобства, скільки є в Німеччині ріжних шкіл?!

А справа мешкань? Для поборовання мешканевої нужди Німеччина видала в 1927 р. 7 мільярдів франків. Того року вибудовано там 250.000 домів для бідніших горожан і робітників. І в тім напрямі не зробили французькі ліві майже нічого. Як хто дбає про родину, родинне життя горожан, так і має. Порівняйте отсі цифри: в 1872—75 рр. було у Франції річно 290.000 рекрутів, у Німеччині 345.000. А 1928 р. у Франції є 227.000 рекрутів, зате в Німеччині є їх 594.000. Значить, в 1872 р. на 100 французьких рекрутів було 119 німецьких, а в 1928 р. є їх вже 215. Це завдячує Франція радикалам-соціалістам. І так скрізь, у промислі, фльоті і т. д. всюди той сам поганій, розкладаючий вплив. Менше релігійности, менше чистоти і гігієни, менше народин, затє більше смерти. Справді трагічний біляс. Радикалізм при владі—це загідьбля нації.

Замовляйте цікаву книжку
СПІРИТИЗМ
як 3. кн. „Бібліотеки У. Х. О.“
Ціна 2 зод., з поштовою перес. 2-50 зод. —

Повістевий фейлетон „Новой Зорі“ з дня 17. VI. 1928. 40

ОСИП НАЗАРУК.

РОКСОЛЯНА

Українська історична повість з 16. століття.

Знав, про що говорить. Але не хотів навіть допустити до розмови про се і сказав:

— „Якіж дивні ті жінки! Приречення мужчини не ломлять!“

Подумала хвилю і сказала:

— „Я будувалаб, багато будувалаб!“

— „Шож ти будувалаб!“ запитав з тим більшим зацікавленням, що досі ні одна з його жінок не висказала подібного бажання.

Відповіла поважно, але так приязно, якби вже просила його, дати фонди на ті будови:

— „Наперед збудувалаб я велику імарець!). Бо не можу думати про те, як убогі ходять голодні й не мають ні чим, ні де заспокоїти голоду свого.“

Став здивований. Вона виростала в його очах на дійсну султанику.

— „А потому?“ запитав.

— „Потому казалаб я збудувати велику дареш-ші (ф у)“.

— „Дуже гарно, Ель Хуррем! А потому?“

— „А потому каравансерай для подорожних і чужинців...“

Останнє слово виповіла майже нечутно. Але тим краще увійшло воно в душу великого султана. Був захоплений.

— „Ти маєш не тільки великий розум, але й дуже добре серце, що не забуваєш людей з країни, з котрої походив.“

¹⁾ Кухня для убогих.

²⁾ Личиня.

І шож ти будувалаб далі? Султанська скарбниця ше тим не дуже булаб нарушена,“ додав з веселістю в очах.

— „Дальше збудувалаб я великий г а м а м¹⁾“, бо не можу дивитися на бруд людей.“

— „Ти маєш всесторонню гарну душу, моя дорога“, сказав Сулейман. „Будуй дальше! Тобі варта віддати скарбницю, бо думаєш про обовязки султана.“

— „І ше збудувалаб я багато мекбетів“...“

— „Гарно! Шо ше?“

— „І ше дуже велику кітабхане“...“

— „Чудово! Того я сподівався по тобі... А скажи, на котру з тих річей ужилаб ти найбільше грошей?“

Подумала і відповіла:

— „Про се я ше не говорила.“

— „Так?“ запитав зацікавлений. „Отож на шо?“

Думав, шо вона заговорить тепер про новий, величавий мечет. Але по хвилі змиркував, шо вона як християнка, не скаже сього.

Вона мовчала. Подивилася в його палкі очі і сказала повагом, помалу:

— „Найбільше грошей ужилаб я для найбільш нещасли-вих людей.“

— „Слушно. Але хто вони?“

— „Се ті, шо повинні жити в тім архане“...“

Молодий Сулейман притиснув її ніжно до себе і йшов мов осліплений, бо пожар мав в очах. Осліплений був не білим квітом у ясиновій алеї і не срібним світлом місяця, шо заливав увесь парк, а мріями молоді Мисафір...

Так. Се буди султанські мрії.

Такої любовної розмови він ше не мав. Перебїг у спо-минах усі свої розмови з жінками. Якїж вони буди пусті в по-рівнанню з сею!..

³⁾ Купелевий дім.

⁴⁾ Школи для хлопців.

⁵⁾ Бібліотека.

⁶⁾ Дім для божевільних.

Мав якусь велику, безмежну ясність у душі. На небі ги-нули поодинокі звізди. А його шось підносило до звізд. Ви-соко, високо.

Вона запримітила се і сказала:

— „Бог розсіяв звізди по небі, як хлібороб насіння по ріллі.“

— „І одну з них мабуть через забуття кинув до мого парку,“ сказав молодий султан.

Вона покрасніла з задоволення, але навіть очей не під-няла на нього. Так їй було добре з ним, шо не хотіла сеї хвилі псувати просьбою о дозвіл, виїхати на Афон, хоч весь час думала про се.

Але й він думав про се. Думав вже не так, як хотів старий учений Муг'еддін-Сірек.

Думкою, яку заострила любов, почав порівнювати вар-тість обох поглядів: пустити її на Афон, чи не пустити її на Афон? Почав порівнювати так, шо його думка мов магнетич-на голка схилилася до бажання Роксоляни. Він міркував уже тільки в тім напрямі і з тим заміром, шоб оправдати себе.

І як не оправдати? Шо значить одна їзда одної жінки до якогось там монастиря „джаврів“ супроти здобуття та-кої жінки! Атже на неї можна здатися в усім! „Такої перли Аллаг не кидає двічі на шлях життя людини!“ подумав.

Став, немов отрясав з себе приречення предків і тра-диційну заборону старих царів Царгороду, котрих спадщину переняв його Рід. А вона розміряна йшла дальше в місяčním с'яйві, що заливало ясинову алею.

Дивився, як ішла. Все його життя було в очах. Вдивляв-ся в її легке, гармонійне колісання, шо було для нього музи-кою без тонів, розкішно без дотику, красною без світла, жит-тям без воздуха. Віддих заперало йому в грудях, але так приємно, як приємно заливає вода потапаючого.

Нараз видалося йому, шо дещо уже бачив такий хід. Думка його пошукала в споминах і — знайшла. Так... По-дібний хід бачив він у самці королівського тигра, шо ходила по великій клітці в Арсланхане. Ходила, як благородна коро-лева, хоч була в неволі.

Рішився. Тільки не знав, як почати.

Приспівив кроку. Але так тихо, якби лякався перервати її думки.

А вона також думала. І також лякалася. Тільки чогось зовсім иньшого... Лякалася, шоб він не пригадав собі доклад-но першої їх розмови.

В дівочій гордості не залежало їй на тім, чи він возьме її за жінку, чи ні. Боялася лишень того, чи не занадто нахабно домагалася від нього... Не могла скінчити думки. Так їй зро-билось соромно. Прийшла їй на думку мати. Якже вона ви-дивиласяб на кожду дівчину, котра від мужчини домагаласяб майна! І то в першій розмові!... Господи!..

За ніякі скарби світа не будаби сказала своїх думок! Запаленіла. І була як червона квітка між білим ясиномом.

— „Шо з тобою Хуррем?“ запитав Сулейман.

По його тоні відчула сильніше, ніж передтим, шо він любить її, шо старається о неї. В ту мить пригадав їй ще оден небезпечний висказ її з першої розмови та його відпо-відь. Кров ударила їй до голови так, шо оглянулася, де сісти. Занепокоєний Сулейман запровадив її до найближчої альтанки.

— „Шо з тобою, Хуррем?“ — запитав у друге. Але сього вже таки ніколи не сказалаб ні йому, ні нікому.

Ледви сама собі могла повторити те, шо тоді сказала: — „Чиж не так само зле буде мені тепер у кожодї з твоїх жінок?“

Якже я могла шось подібного сказати! — думала, схилив-ши головку і спустивши очі в низ. Атже він міг зрозуміти, шо я освідчилася йому! І навіть так зрозумів, бо дав таку відпо-відь. Не розуміла, як могла шось подібного сказати, хоч добре знала звичай мослемів у справах заручин і подруж.

Від сорому хотілаб під землю сховатися.

— „Шо з тобою, Хуррем?“ запитав у третє султан.

Несподівано рішилася — сказати, заперечити! Бо за-важно було їй з тим спомином. Помалу немов шукаючи слів, і тонів, таких ніжних, як сліди малої пташки на снігу, почала:

— „Я — думаю — над тим, — чи — (тут вложила личко в обі долони) не напихалася — я — тобі —...“

— „Ти?! Мені?!“

Д О П И С И

Львів. (Сокил-Батько в 1927 р.) Передімою звіт „Сокола-Батька“ за 1927 р. Якто? Вони ще працюють? Так! Працюють в часі занепаду ідейності серед 90% суспільності, в часі, коли старше покоління приучує молоде навіть на „Рідну Школу“ колядувати за процент!

Вони не тільки працюють але й розвиваються. Так каже звіт за 1927 р. Старшина відбуде в році 30 засідань (без презентаційної марки!).

Ведено правильно сокильські вправи а вправляло 537 осіб. Разом відбуду 598 годин сокильської руханки. Крім цього вправляли в рухливні Товариства дві державні школи до яких учасця українська молодь. Се філія Академічної гімназії і III державний жіночий семінар. Відбудуся 4 відчти на тему фізичного виховання. За рік видало одну брошуру про пожеарництво і 8 визанок вправ.

Яку роль грає площа „Сокола-Батька“, так званий „Український Город“ хай свідчить це, що протягом року живало її 18 львівських товариств, які мали там 6421 вправляючих. Виступам тих товариств прилядалося 25465 осіб. Тому то збіркова Секція положила великий натиск на збирання гроша, щоби площу дальшим викупом поширати. І ніщо не повіришь, що протягом минулого, так тяжкого року (довів), завдяки енергії однієї призбирано без великого галасу 1796 доларів. — Живу діяльність виказує організаційна Секція (після статусу має товариство право закладати філії). В її працях брали участь також члени руханкової секції. Членів С.-В.-студентів(ок) вищих шкіл працювало 26 осіб. Опікувала секція 421 гніздами і підготвила 96 місцевих до основання Товариств. Відбудуся протягом року 28 сокильських з'їздів, 28 пожеарно-руханкових курсів, 26 поїздок інструкторів, 34 організаційні поїздки і 14 листартич Товариств. Вислідом праці були сокильські здвиги, прилюдні вправи в краю. Відбувалися далі свята десятиліття народнього звиводення в 1917 році на Великій Україні. Тих Свят відбуду 39 повітових і місцевих в тім І. області у Львові 19. VI. 1927. На неграмотних звернено в організацію також увагу і в 6-ох гніздах відбудуся курси неграмотних, які покінчили 250 осіб. Тому, що організація розрослася в цьому році з початком 1928 р. почато видавати місячник „Сокильські вісти“ з метою надати організації одностійний напрям, плекати сокильського духа і надати змісту праці в товариствах.

От тільки сухих дат з діяльності Товариства. Дехто скаже мало як на 6. мільонів Українців в Польщі, а я скажу дуже багато! Бо у нас по словам Боберського „Треба просити, щоб ми взяли участь у спільній роботі, тай не йшли на власну загубель“. Нас треба просити, щоб ми пам'ятали про власне життя і не лежали бездіяльно при дорозі народів! —

ЕДМОНТОН В АЛЬБЕРТІ. КАНАДА. (Незвичайне торжество). Дня 29. квітня ц. р. заходами 2-гої сичової сотні IV. Округа в столицині місті провінції Альберти в Едмонтоні, відбулося незвичайне свято — а то відсвяткування десятилітньої річниці повстання гетьманської держави на Україні, та посвячення першого сичового прапора в Альберті.

Вже в суботу дня 28. квітня о год. 7. рано приїхав до нашого міста Головний Обозний канадійських Січей Вп. п. Володимир Босий. На головним дворці повила шановного гостя Впр. о. В. Ладика ЧСВВ. Ігумен тутейшого монастиря, сотник 2-гої сичової сотні Вп. Григорій Байрак та обозний писар Вп. Іван Ісаїв. Це того самого дня відвідав Головний Обозний деякі чільніші одиниці як між місцевими українцями так і англіцями. Відвідав також укр. педагогічний Інститут ім. Т. Шевченка, де виголосив укр. студентам прекрасну поучаючу лекцію, в

Ціле Громадянство зложить поклін Жертвам Ідеї.

Неділя, 24. червня 1928 р. — Площа „Сокола-Батька“.

Без огляду на погоду! Без огляду на погоду!

Руханкове Т-во „СОКІЛ-БАТЬКО“ у Львові

уладжує

„СОКІЛЬСЬКЕ СВЯТО“

В честь Соколів-Героїв упавших у війні.

ПРОГРАМА:

- Рано година 8. Полева Служба Божа з панахидою за Соколів-Героїв. 248 1-1
Пополудні година 4.
1. Привітання.
2. Вправи хоругвовими Соколами.
3. Спортові ігрища Соколів.
4. Чырковні вєжи Соколів.
5. Вправи вільноруч Соколів.
6. Вправи вільноруч Соколів.
7. Рухавка на селі (взорепь).
8. Забави і гри.
9. Вправи списами.
10. Прощання відділів.
Музика до вправ і походу укладу Я. Ягославенка. Кінець год. 7:30 вечером

якій заохочував учнів до любови української історії та літератури, подаючи за примір таких людей, яких сміло можна поставити на рівні з англійськими діячами. В тім же самім Інституті в суботу вечером сичовики та деякі визначніші інтелігентні гетьманці зробили Головному Обозному гостинне прийняття.

Надішла неділя, день 29. квітня. Вже від рана можна було зауважати серед наших гетьманців, що для них се не якась звичайна неділя, а торжественне свято. Сичовики завчасу зійшлися громадно до укр.катол. церкви і тут горячо молилися за скорє привєрненє нам української держави. Церква переповнена вірними мов на Великден. По Службі Божій Впр о. Ігумен посвятив сичовий прапор 2-гої сотні. По посвяченню виголосив палку зворушуючу проповідь так, що многим навіть досить рівнодушним мушманам закрутилися в очах слези.

Вечером о год. 8. веч. концерт. Сяля Народного Дому, хоч як велика, заповнена по береги. Багато вернуло домів, бо не могли поміститися. Програма концерту була добірна. Вишколений хор під умілою рукою діригента й учителя Р. Ш. Вп. п. Юрія Цукорника визвався знаменито. Слідували вправи молодечої хлопчачої сотні. Виступило поважне число малих хлопців сичовиків у сичових одностроях. Це зробило на публику таке вражіння, що многі не могли повстримати сліз. На концерті мав слово Головний Обозний. Бєсідник змалював дуже гарно розвій нашої держави за княжих і гетьманських часів, перепоїв історію об'являття влади на Україні Гетьманом Павлом, введставив її упадок спричинений таки своїми в порозумінню з ботьшевицькою татарвою. Опрокнинув соціалізм і ботьшевизм та вказав на підставі ідеології В. Липинського дорогу до здвигнення на сильних характерах власної держави. Сама бесіда така була річева і льогічна, що навіть провідники ворожих таборів, яких досить значне число було на концерті, мусіли принайменше в серцю признати слушність виводів бєсідника.

Зворушаною була також точка передання сотні прапора Головним Обозним. Об'яснивши його значіння, завизвав сотню до вірності гетьманській ідеї до послідного віддиху. „Ідїть“, продовжав Гол. Обозний, „їдїть у похід — до боротьби, та не на зовнішнього ворога, а на внутрішнього. Ідїть відважно і сміло з повною в серцю вірою на цілковиту побїду. Пам'ятайте, що не маєте її вести при помочи кулі і гранатів, але чесним, примірним, організованим, християнським життям“. Сичовики всі враз з хлопчачою сотнею сейчас прирекли при прапорі свою вірність і готовість на всю.

За „Галицько-Український Байрайт“

(Замітки на часі).

Свій надпочатий ряд музично-історичних сілоетів перерву сям разом обговоренням одного питання, що є, а бодай повинно бути в нас, а передісім у музичних кругах, одним з найбільш актуальних. Воно торкається піднесення культу нашої старої галицько-української музики, так забутої, ба, знехтованої в наших часах. Актуальність сего питання як що коли, то саме сего року є такою великою, коли саме дві майже одноразні події: відсвяткування 20-их роковин смерті Анатолія Вахнянина та віче в справі ревіндикації „Народного Дому“ (будинку важного також для історії нашої музики) стали нечаче сильним, проречистим „мементо“ для нашої суспільности в тому напрямку.

Звісно, що в усіх культурних народів з культурою великих поетів та мистців лучиться і культ місць, тісно звязаних з їхньою творчістю. Часто ті місця перетворюються згодом на спеціальні, взірцеві плекальні їхніх творів. До найбільше звєсних примірів такого — скажам — мистецького регіоналізму належить Вагнерівський Байрайт.

Золота доба нашої старо-галицької музики, се доба т. зв. перемиської школи, якої представниками є: Михайло Вербицький (1815—1870), Іван Лаврівський (1822—1873), відтак ідуть їхні більш чи менш до них наближені епігони: Анатоль Вахнянин (1841—1908) та Віктор Матюк (1852—1912). І як наша історія така вбога на світлі моменти, так і наша культура, а зокрема музика виказує мало таких, що давали щось позитивного, збудованого на кріпких основах. Више згадані Перемисьляки належать саме до типу здорових музичних позитивістів. І хоча їхні твори, се не якісь монументальні величини в роді хочби нашого Бортиянського (не кажучи вже про всевітніх класиків) — а все таки вони є гарними свідцтвами впливу європейської музичної культури в нас (хочби лише Россіня, Обера, Копр. Кройцера, Монюшка і т. п.) і заразом є вони характеристичними творами країни, околиці (пр. льокальний кодьорит Підгір'я в хорах Вербицького та Лаврівського). Тут маємо саме проблему музичного регіоналізму.

Як дуже виставлені твори сих наших авторів на затоптання та знівечення, нема що багато говорити. Заходить більш чям пекуча потреба зберегти на дальше цінні пам'ятки сєї нашої творчости і дати почин інтензивнішому їх плеканню, чим досі водилося. Зробимо се найкраще, коли утворимо спеціальну взірцеву плекальню сєї музичної твор-

чости, а виберемо на ту плекальню місце, звязане тісно з історією сєї творчости. За таке місце вважаю саме наш львівський „Народній Дім“. Очевидно перше усліва до того є, щоби він вже раз найшовся в українських руках! (тема више згаданого недавнього віча!). Та сама сая, в якій колись сам Вербицький виводив свої „мєльодрами“ (співогри, Singspiele), нехай має взірцеву сцену до виконування сих творів (бодай вибравши з них що чільніші, бо є і чимало слабих!), — або й інших, пр. етера „Купало“ Вахнянина (твір зівсім європейсько-закрою!) Та сама сцена може служити і як концертна естрада, навіть для інструментальних виконань.

Та вже коли ми раз посвятили саялю плеканню нашої старої музики — не сміють більше в ній мати місця всякі ультраликі фокстроти та чарльстони (проти вечерниць у народньому стилі і проти вальсів Штрауса й Лянгера нічого не маємо — навпаки, ми дуже раді їхньому відродженню — нехай і в танцях не затрачується краса лінії та форми!)

Не спротивляю ідеї „Галицько-українського Байрайта“ також ужиття тієї саялі на концерти всевітньої музики виконуваної своїми чи приїзжними силами — тим більше, що в тій саялі кромі Вербицького виступали ще й такі світочі, як Ліст, Рубінштайн, Кляра Шуман, виконуючи твори то свої, то всевітних класиків.

Ворис Кудрик.

З РЕЛ.-ЦЕРК. ЖИТТЯ

На Евхаристичний Конгрес у Львові, що відбудеться в днях від 16—17 червня, приїде кардинал примас Польщі Гьонд і більше число польських єпископів. Дітвора львівських шкіл і академіки лат. обряду візьмуть участь у недільнім поході. Число сподіваних позальвівських учасників у конгресі оцінюють на кількадесять тисяч осіб

Катол. організація дітей на Литві (КАПІ) Катол. соціальна акція на Литві захопила в круг своїх впливів не тільки батьків, матер і молодь, але й діти. В більшости литовських парафій основані кружки св. Ангела Хоронителя, в яких гуртуються діти даної парафії. Буває, що в одній парафії таких кружків є кілька. Ся суспільна праця серед дітей ведеться відповідною методою. Займаються нею головню члени третих чинів. Всі кружки св. Ангела Хоронителя на Литві зорганізовані в оден союз з головною управою в Ковні.

Неправдні вісти про згоду мєхиканської влади з католицькою Церквою. Відомости американських щодеників, коті повторила віденська „Н. Фр. Прессе“, про згоду між католицькою Церквою й мєхиканською владою, як доносять із Риму, неправдиві. Ці чутки повстали в звязі з побутом у Римі архієпископа Мєхика. Правда, що мєхиканське правительство подало деякі пропозиції, та сумнівне, щоб Апостольська столиця взяла їх під увагу. Домагання мєхиканського духовенства обнимають отсі чотири точки: 1) зворот загарабаного церковного майна, 2) зворот шкль і свобода навчання, 3) рівноправність духовенства з іншими громадянами, 4) дозвіл на відзд духовників чужинців до деяких провінцій.

В Централі ПАНЧІХ

ПФАВ, Львів, Ринок 19.

найдешевше, бо вхід через сїни.

246 а 1—50

Ново відкритий Магазин трикотів і жіночого білля

Тадея Вітека, Львів, Рутувського 1, поручє по вимково низьких цінах реклямових

- Панчохи Жіноче білля
Комбінациї Трикотіві виробі
Гарсонки 218 Жемпери камізольки 2-5
Скарптки Спортові панчохи
Батистові хустки

Католики в Югославії думають вибудувати у Білгороді свою катедру. До комітету будови належить цілий ряд визначних осіб. Посадник міста, хоч не католик, теж обіяв свою поміч. Лиш одна частина білгородської преси ставиться ворожо до заміреної будови, бо на їх думку вежа катедрі побудована в готичькому стилі моглаб опанувати загальний образ Білгороду та налати столиці небажаний вигляд.

Політичний огляд

Зворот ситуації у Китаю і потреба обережности в оцінці його. — Рада Союзу Народів і литовська справа. — Головні завдання французького уряду. — Полусоціалістичний уряд у Німеччині. — Тривкість польського режиму й успіхи української соймової політики.

Львів, 14-го червня 1928.

Від останнього нашого політичного огляду сталося дещо нового і важного у світі — у дальшій і ближшій — що вимагає деякої уваги на сім місці. Почнемо з найдальших.

В Китаю може здаватися, прийшло до радикальної зміни політичної ситуації. Після довшої перерви т. зв. націоналістичний уряд Нанкіну (полудневого Китаю) почав нову акцію проти північної столиці Пєкіну та його дійсного володаря, манджурського диктатора ген. Чан-Цо-Ліна. Акція мала повний успіх. Не вважаючи на протекторат Японії, манджурська армія потерпіла повну невдачу, сам Чан-Цо-Лін упав жертвою атентату і тяжко, мабуть безнадійно хорий, а Пєкін так якби вже в руках переможців.

Деякі наші часописи, на які слово „націоналізм“ має магічний вплив, повилисували цілі дитирамби на честь переможців і їхнього успіху в акції обєднання всього Китаю. Та наші читачі зроблять добре, коли будуть обережні в оцінці китайських відносин та не мірятимуть їх європейськими поняттями і зразками. Передусім невдачу потерпіла одніюка частина Китаю, де досі панував лад і загальний поступ; перемогли ж гнізда безупинної анархії. Ці переможці вмітнуть успокоїти, зорганізувати і піднести нещасну країну, що від 17 літ (від коли загаломся ті „рєпубликанських свобод“) вивязяє образ іповного хаосу і братовбивчої боротьби, веденої амбітними, хапчивими і розбищачькими генералами, що в ліпшій разі мають на цілі створення власних держав-провінцій (таким є й побитий Чан-Цо-Лін), в гіршій разі скаже збирання шляхом контрибуцій і конфіскацій мільонних маєтків та перевезення їх в Америку. Отсе й тепер перемогла не якась особлива „національна ідея“, а під гаслом сього з Європи і Совєдпї імпортованого мікстум композитум спілка трьох члн чотирьох таких китайських отаманів, що завтра-позавтра певно вхоплять одні одних за горла... Чужі держави чекають дальшого результату; Японія рада-б інтервенувати, та стоїть також остороно з огляду на Америку, якій здається, що піддержуючи морально переможців (по зірванню їх з більшовиками) приспінить успокоєння й упорядкування Китаю на вдоволення своїх капіталістів... Побачимо.

Найважніша європейська подія останніх тижнів — то чергові збори Ради Союзу Народів. З визначних політиків великих держав був тільки британський держ. секретар закордонних справ Чем-

берлейн; французький і німецький колеги задля недуги не явилися. Головною справою нарад були польсько-литовські взаємини, чи радше справа обструкції Литви проти нормалізації їх. Рада С. Н. недвозначно виявила своє незадоволення тактикою литовського прем'єра Гальдемараса і визначила новий три-місячний термін до полагодження сусідських відносин. Що буде, як і до того часу до жадного порозуміння не дійде? Годі вгадати. Правдоподібно Польща вийде з досюгочасної тактики незвичайної терпелivosti, холоднокровности і позірнього оптимізму (все те виявилось найкраще при нагоді недавнього паперового „перенесення“ столиці Литви з Ковна до Вільни) і формально зажадає від С. Н. відповідних репресій супроти Литви. Та ледве чи Вальдемар схоче натягати струну до того, щоб вона урвалася. — Позасим Рада С. Н. полагодила низку справ відносно національних меншин.

У Франції, що нових виборах, старий уряд Поенкаре остав при стєрні. Перед ним покищо два важкі завдання: стабілізація франка і розвязка альзаського питання. Перша, при всій своїй фінансово-технічній і господарсько-політичній скомплікованости безмірно легча ніж остання. Опозиція Поенкаре проти амнесії засуджених альзаських автономістів або хоч випущення тих, що є послими з в'язниці, певно не причинилася до успокоєння умів в Альзасі.

Німеччина має від учора новий імперський уряд під шпроводом канцлера-соціаліста. Се не перший випадок. Той самий Мюллер був уже в перших часах нм. рєпублики канцлером. І потім соціал-демократи були в урядях, одначе відкінця 1923 вони постійно були в опозиції. Вони виявляли тепер багато поміркованости, ділячися владою не лише з демократами і центром, а й із народолюбцями (представниками великого промислу). Роблять се, очевидно, не з лібералізму, а просто зі страху, щоб їхне правління не скінчилося так соромно як раніш, як недавно ще спроби їх англійських і французьких товаришів. Хто зна, як воно і в Берліні тепер буде, де міністром фінансів став тов. Гільфердінг, сумної пам'яті фінансїст із 1923. З ходу біржі можна буде скоро читати як з барометру...

В Польщі дві справи заслугоють уваги. Наяперд поліпшення здоров'я марш. Пялсудського, якого недуга автоматично давала причину побоюватися сильних внутрішніх конфліктів; тепер переважає погляд, що до зміну в напрямі політичного життя покищо не прийде. Друга справа то се, що з ухваленням державного бюджету закінчиться перший відтинку і діяльності нових законодавчих установ, сойму і сенату, та разом із сям перша частина політичної діяльності нових заступників українського громадянства на варшавському ґрунті. Цікаво, чи наше громадянство відчуже потребує прилюдної дискусії над характером, ходом і вислідами тої політики?

МАГАЗИН ФУТЕР

ВІКТОРА ЗІХЛЕРА СІНИ

Львів, пл. Галицька 14. І. пов.

Поручають футра дамські, мужські, футра галіятерія. Приймають всі кушурські роботи. Переховування футер через літо. Ціни дуже низькі. 201 7—30

НАШІ ПАМ'ЯТКИ

...Ні один варіант на світі не забув так свого минулого, не порвав з минулим так рішуче як ми...

Проф. Ф. І. Шміт: Мистецтво старої Русь-України. Харків, 1919. Ст. 71.

Пам'ятки на Україні мають свою історію. Вона така трагічна, як й історія України.

Вже найдавніші наші і чужі літописи нотують кілька більших погромів наших пам'яток, що їх вчинили різні наездники на нашу землю.

Та не тільки зовнішні вороги нищили і грабили наші пам'ятки. Нищили і знищили їх чимало також ми самі.

Байдужність наша до наших найвизначніших і найцінніших навіть пам'яток має вже також свою давню історію.

Опіка над пам'ятками

Розпорядок Президента Р. П. з дня 6. марта 1925 р. (Вістник законів Р. П. 1925 р. ч. 29).

І. ЗАГАЛЬНІ ПОСТАНОВИ.

§ 1. Пам'ятка в розумінні цього розпорядку се кожний нерухомий і рухомий предмет, що є характеристичний для певної епохи, має стверджену державною владою мистецьку, культурну, історичну, археологічну або палеонтологічну цінність та тому заслуговує, аби його зберегли.

§ 2. Зокрема пам'ятками можуть бути признані: 1) печери і гроби разом з передпорожками; городища, замкища, майдани, т. зв. шведські гори, окопи, шанці і вали; сліди наземних і наводних осад; скелетні й кістякові знахідки, рудні, „уринові поля“ а також окремі гроби, кургани, могили, кіпці; передісторичні копальні (кременя, соли, бурштину, міді, заліза і мінеральних засок); гончарські шемі й печі для випокі металів; кам'яні вузли й ставлені каміня; передісторичні кам'яні фігури (т. зв. кам'яні обоні й статуї божеств) й оброблені каміньки (жорна, камінчики зі знаками, з стопками, мисами, хрестами, підковами, дідками і т. п.); 2) муровані й дерев'яні будівлі зі всіма подробицями архітектури і стінової декоративної разом з озодженням (огородам, плащею), а також збережені

Та чи треба шукати доказів нашої байдужности до наших пам'яток аж над Дніпром і сотки літ назад? Таж під нашим боком і на наших очах пропадають до краю останки Скиту в Маняві а з ним й останки гетьмана Івана Виговського, що зложений там на вічний спочинок і через якого могили нині йде... тільки дорога.

Байдужність отся має свої причини. Се несвідомість і нерозуміння в нашого загалу ваги пам'яток старовини.

Правда. Була в нас колись думка протиділати сій несвідомости, нерозумінню і байдужности. В тій цілі й повстало Дуло в 1913 р. у Львові спеціальне товариство п. н. „Товариство охорони пам'яток української старовини“.

Вже по війні, в 1924 р., став виходити у Львові, накладом Наукового Товариства ім. Шевченка спеціальний науково-популярний журнал-місячник п. н. „Стара Україна“, що мав завдання будити серед нашого загалу історичну свідомість, а тим самим і розуміння ваги історичних пам'яток.

У висліді при браку нашого власного товариства, що опікувалося нашими пам'ятками старовини, а навіть браку виданництва, що будилоб серед нашого громадянства зацікавлення до наших пам'яток, опіка над ними опинилася виключно майже в руках воевідських згд. державних консерваторів та воевідських Консерваторських Комісій, в яких українці заступлені дуже слабо (нпр. Консерваторська Комісія у Львові на ок. 30 членів числять усього 3 українці!).

Та саме тепер справа державної опіки над пам'ятками знаходиться в реорганізації. На основі розпорядку Президента Р. П. з дня 6. III. б. р. (В. З. Р. П., 1925 ч. 29) про опіку над пам'ятками до співділання з державними консерваторськими властями будуть покликані нові окружні консерваторські комісії, яких склад, осідок, терен й обсяг

в пізнійшій будові давні частини (презвентерії, каплиці, вежі, брами, портали, колозони, двері, колонни і т. п.); 3) окремі пам'ятки, нагробничі каплички, фігури, хрести, колозони, граничні стовпи і т. п.; 4) руїна будівель, пам'яток і статуї; 5) групи будівель, визначні з естетичного погляду й значенні чи для цілях осад, міст, сіл, чи для їх частин; 6) збережені на ґрунті розпланувальні старих міст і староміських дільниць; 7) мистецькі огороди а також цвинтарі й придорожні алеї, вікові й величаві дерева і т. п.; 8) предмети, що зв'язані безпосередньо з призначенням будинку (вістари, амбони, хрестиниці, сидження, пам'ятники, нагробничі в переконних гробах разом з укритами в них творами ручної праці, епітафії, таблиці, воти, ризи й обрядові начиння, двоєни і т. п.); 9) твори пластичного мистецтва: образи, різьби, ритовини; 10) твори мистецького орнаменту і цехових штук, зброю, оружжя, упряж, поїзда, коругви, прапори, арраси, дивани, макати, пояси, килими, гафти, корони, одяги, меблі, знаряди, начиння, годинники, свічники, золотарські вироби, емалі, скло, кераміка, решітки (ґрати), окуття, замки, горби, знаки і т. п.; 11) монети, медалі, печатки, мнуничі прази; 12) друки, архівації, рукописи звичайні і з прикрасами, автографі, оправи знажок; 13) народні домові знаряди і вироби народного промислу; 14) передісторичні й археологічні викопалини і знахідки; 15) викопалини і знахідки палеонтологічні; 16) збірки предметів,

ділання означит розпорядок Міністра Віроісповідань і Публ. Освіти та Міністра Внутр. Справ. Обов'язком наших компетентних чинників є подбати завчасу, щоби в згаданих Комісіях — тих, що їх діяльність буде обіймати наші землі, — ми мали відповідне заступництво. Та згаданий розпорядок принось ще одну дуже важну для нас постанову. Відносно старовини, творів мистецтва, архівних документів і рукописів, що мають історичну або артистичну цінність, а які знаходяться в католицьких церквах і церковних локляях, читаємо в § 5-ім розпорядку — консерваторською владою є мішані світсько-духовні комісії, які іменує властивий єпископ у порозумінню з Міністром Віроісповідань і Публічною Освіти.

З огляду на вагу ще інших постанов подаємо згаданий розпорядок нижче в повнім тексті в перекладі.

Бібліографія

ОХОРОНА ПАМ'ЯТОК КУЛЬТУРИ НА УКРАЇНІ. Збірник І. Український Комітет Охорони Пам'яток Культури при Укрнауці. Харків, 1927. Ст. 159. В. 89.

Після безприкладного в історії нових часів погрому пам'яток культури на Україні підчас останньої російсько-української революції і шойно в 10-тм році руїни їх повстав на Україні „Український Комітет Охорони Пам'яток Культури“, що випустив отсе збірник І-й свого органу п. з. Охорона пам'яток культури на Україні.

Збірник складається з 3-х частин. В ч. 1-ій п. з. Охорона пам'яток культури УСРР. В. Дубровський оповідає про організацію охорони пам'яток культури на Україні, про основні принципи роботи, про типи пам'яток і форми їх охорони та про найбільші завдання в сій справі. В ч. 2-ій п. з. Інструкції та програми для розвідок і реєстрації пам'яток археологічних проф. О. Федоровський знайомить читача зі всіма культурами на Україні від найдавніших часів (палеолітичної доби) аж по XIII. в. по Хр. і з ріжними категоріями пам'яток, ілюструючи свою статтю 88 рисунками. До статті додані: докладні програми для реєстрації та опису пам'яток, інструкції для звернення культурних решток з поверхні, технічні вказівки та література з практики й техніки археологічного

дослідю. Се найбільша і найцінніша частина збірника. Вкінці в 3-ій ч. збірника поміщені ріжні урядові постанови, положення, інструкції й ин., що відносяться до охорони пам'яток культури та природи на Україні.

Будоб дуже корисним видати подібний збірник також для західно-українських земель, зокрема для Галичини і Волині. Зробити се обов'язок консерваторських урядів згд. консерваторських комісій на згаданих землях, зокрема їх українських членів.

О П О В І С Т К И

Канцелярія Укр. Тов. Опіки над Івано-Іваною, просить нас сповістити цей комунікат: 1. Збірка жертв у львівським воевідстві. Львівський воев. уряд рескр. з 22. V. 1928 Ч. БП. 3892/28 дав дозвіл „Товариству Охорони Воєнних Могил“ у Львові на односторонню збірку добровільних датків у львівським воевідстві, з виключенням м. Львова, в часі від 17. до 23. VI. ч. р. Т-во розіслало повновадності особам, які будуть займатись збіркою. Кожний даток має бути записаний на листі, виданій Товариством. Подбаймо, щоби збірка вивала як найкраще!

2. Збірка жертв у тернопільським воевідстві. Тернопільський воев. уряд рескр. з дня 2. червня 1928 Ч. БП. 3615 дозволив „Товариству Охорони Воєнних Могил“ у Львові перевести збірку жертв до 30. VI. ч. р. під такими умовами:

1. збирачі мають мати „особистий довід“ та легітиміцію видану Т-вом і легалізованій тернопільським старостом віднос воевідського рескрипту; 2. всі жертви записуються на збіркових листах, виданих Т-вом; 3. по збірці всі протоколи збірки поквитовані Головною Радою Товариства з загальною звітом та дозученим списку жертвodawців мають бути негайно переслані воевідському урядові; 4. за загальні звіт має бути найдалше в 2-тижневий речений оголошений у місцевих органах преси; 5. збірка мусить бути передана особами, гідними довіри, причому виключена збірка при помочі платних збирачів.

Крім того тижне рескриптом з 2. червня, який доручує Т-ву з 5 червня ч. р. дозволено — що за гдуз! — перенести збірку в Зедені Свята в днях 3, 4. червня ч. р. до „заквечених душ опечатаних адміністраційною владою І. Іст-станції, яких створення й обчислення може наступити в присутності представників той влади“. Як бачимо, воевідство подбало про те,

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення Редакція не відповідає).

БІБЛОТЕКИ ПАРОХІЯЛЬНІ зложені з книжок не противних віри й моралі — в ціні від 20 зол. вторгу. На бажання племо цінники „ДОБРА КНИЖКА“, — Львів, skr. poczt. ч. 11.

ДО ЗЯМНИ парохія на доброму Підгір'ю. Околиці Косівщини, церква біля і під кождим оглядом упорядкована; дім земл. і господар. будинки добрі, нові; поле добре і вироблене, близьке — за рівноряду близько міста, де є школи, в околиці Коломиїщини. 240 3—3

УПРАВЛІННЯ ІНСТИТУТУ ОО. Редемітористів в Збоїсках п. Знесіння (Zniesienie) подає до відома, що приймає кандидатів на рік шкільний 1928/29. О ближчі інформації проу звертатись до Управи Інституту. 238 3—3

МОНОГРАМИ, всілякі ГАФТИ і ШИТТЯ БІЛІЯ приймає Е. СТЕФАНІВСКА, Львів, вул. Куркова ч. 14. (в подвір'ю). 220 5-10

НОВО ОТВЕРЕНА робітня одягів мужських під фірмою ТЕОДОР АНДРУСЬ, у Львові, площа Бенедиктинко ч. 2. (в подвір'ю монастиря) виконує всі роботи по дуже приступних цінах. 233 3—3

Столярська робітня приймає антики, меблі до відновлення, і всілякі роботи столярські — І. Стефанівський, Львів, Куркова 14. (в подвір'ю). 221 5-10

Античні, курантові й новітні ГОДИННИКИ прецизійні ГОДИННИКИ направляє годинникар ЙОСИФ СМЕТАНА Львів, Коперника ч. 18. (напроти палати гр. Потоцького). 3—10

ОСИП СТЕФАНОВИЧ ЛЬВІВ, новости для Пань, сукна на мужеські одіння. Англійські врили на реверенді і папістику для ранше РОМАН ЗУБИК поручає 247 П. Т. Отців. 1—30

щоб поставити дуже важкі умови включно до того, що змушує до подорожі до Тернополя (гз. точка 1), щоби потвердити в старості відпис рескрипту, бо речення короткый і гаятися не можна. Нехайже українське громадянство має це все на увазі й постарается побороти всі труднощі. Перед сніпленою духовною єдністю громадою всі штурми перетороди й перешкоди мусять упасти. Повновадсти й листи вислано.

СТУДЕНТСТВУ ДО ВІДОМА!

Чергові і останні в цім академічнім році сходини Укр. Христ. Студ. Організації відбудуться дня 17. червня в неділю о год. 4-ій попол. в домівці редакції „Новой Зорі“, Сапїги 26/1. Проситесь о конечну участь. Тов. бібліотекар просить звернути конечну виписочені книжки. Управа УХСО.

Н О В И Н К И

Кінець шкільного року в усенародних школах. Шкільний рік у всенародних школах покінчиться 24 червня ч. р.

Велика буря над Стриєм. Оноді лютвала над Стриєм і околицею велика буря. Злива, що почалася вже з вечера та громи й блискавиці пригладували пам'ятку катастрофальну бурю з 29. серпня м. р. В 3 год. над ранком гоім ударив у будинок залізничних варстагів і спричинив там пожежу. Пожежу вдалося зьлокалізувати протягом півтора години, тож втрати розмірно незначні. Небезпечка була велика, бо невпаладк варстагів є магазин залзничних припасів, а між ним й легкосапальні матеріали, як бензина, мази й т. п.

Японські війська в Мукдені. З Москви повідомляють, що до Мукдену прибув відділ японської піхоти в силі 2.300 людей. Японська поліція удержує

в місті порядок. З Пекіну надпливають маси збігшів. Дається відчувати великий брак помешкань. Північна китайська армія властиво вже не існує. Частина відділів перейшла на бік націоналістів, решта розбіглася.

ПОЗІР СТУДЕНТИ І ТЕХНІКИ!

Приборники орг. Ріхтера. Суваки логаритмічні ріжні фабрикатів. Нормографи (шаблони до описування рисунків). Мікроскопи. Тасми, Пюни, Метри, Ліній, Латні, Тички, і т. д. поручає по приступних цінах ЛЕВА АППЕЛЬ і СКА 212д Львів, Леґіонів ч. 1. і 3. 5-30

В Японії доукується щоденно 10 мільонів примрників часописів, себто щодня в часопис на 7 мешканців. Видавання часопису єсть там дуже корисним підприємством, на яким можна заробити грубі гроші. Прим. два часописи „Осака-Майнікі“ і „Токіо-Нікі-Нікі“ мали в минулому році по 2 мільони єн (г. є. майже 1 мільон доларів) чистого зиску. Анальфабетів в Японії майже зовсім нема. О цім словом не то, що в нас!

В Укр. Науковім Інституті в Берліні відбувся 14. ц. м. виклад доцента унів. П. Н. Савицького на тему: Степи — Культури на області нинішньої України.

Переписка Адміністрації

Вп. П. Микола Сенік, Філадельфія (Америка). Гроші одержали, просимо подати нам Вашу точну адресу.

ДОБРА КОСА — МЕНШЕ ПРАЦІ — БІЛЬШЕ СІНА! Доставляємо негайно правдиві стирійські коси з найліпшої сталі по наступних цінах: довжина центим, 60 65 70 75 80 85 90 95 100 ціна в золотих: 4-00 4-15 4-30 4-40 4-55 4-70 4-80 5-10 5-50 Радимо замовляти гуртом починаючи від 10 штук в гору. — Кошти пересилає поносіть кудуючий! — Молоток і бабка зі стирійської сталі за 2-50 зол. 243 1—1 СПІЛКА УКРАЇНСЬКИХ АГРОНОМІВ ЛЬВІВ, вул. Соборного ч. 28.

Цегольня „ЕНКА“ Львів, вулиця Снопківська ч. 1. ново зареєстрована фірма поручає ЦЕГЛУ першої якості з нового випалу. Негайна доставка тягаровими автами. 245 2—10

ЛЕЖАКИ від 12 зол. КОШИКАРСЬКІ ВИРОБИ КИЛИМИ — ЗАБАВКИ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО ФІЛІЯ: Галицька 5. Львів Коперника 11. тел. 30—32. 215 10—10 Людвик Гегедіс.

ПАНСІОНАТИ Власний виріб! Ціни фабричні! КОВДРИ 1-сторонні від зол. 25— 2-сторонні „ „ 32— в шпті „ „ 40— МАТЕРАЦИ з морськ. трави „ 34-50 з волосань від „ 76— СІВНИКИ готові „ 4-80 ПОДУШКИ з пір'я „ 18— ГОТОВІ ПІШВИ „ 4— ГОТОВІ ПРОСТИРАЛА „ 5-50 „ під ковдри з лірнами „ 11-50 КОПИ ВОВНЯНІ „ 9-50 ПОЛОТНА „ РУЧНИКІ „ ОБРУСИ ФРАНКИ — КАПИ — КИЛИМИ і т. п. 206 найдешевше продає 11-15 ФАБРИКА ПОСТЕЛІ ПЕТРУШЕВСЬКИЙ — МЛЕКО ЛЬВІВ, КОРАЛЬНИЦЬКА 6. Телефон 37-72. Цінники даром. — Для шпиталів, пансіонатів і т. п. — Ціни офертові.

Поширюйте „Нову Зорю“!

Фарби, лякери, покости, ка-
дило, олива до свічення, до-
машно-господ. артикули

поручає
у великим
виборі
найдешевше

Альойз ГИБНЕР Ринок 38.
Телефон 25-13.

ВСЧ. ОТЦІ ПАРОХИ!

ОРИГІНАЛЬНА ШВЕДСЬКА КРУЖЛІВКА „DIAVOLO”

ЧИТАЙТЕ І ПАМ'ЯТАЙТЕ!

Запевнює кожному, хто її купить, найкращі успіхи!

Докази свідчать, що:

DIAVOLO є машиною, за солідність якої і її доцільну та правильну працю через повних 15 літ дає фабрика повну поруку.

DIAVOLO є до набуття на дуже догодних умовах, бо на місячні сплати у всіх місцевостях в уповажнених представників фірми:

DIAVOLO-СЕПАРАТОР

Спілка з обмеженою порукою
ЛВІВ, вул. Баторого ч. 34, Тел. 44-94.
ВАРШАВА, вул. Королівська ч. 23.
ПОЗНАНЬ, вул. Водна ч. 14. 2-6

Робітня годинникарсько-ювілерська
КАРОЛЯ ГАЄВСЬКОГО

у Львові, ул. Сикстуська ч. 31.
(в подвійну на ліво)

виконує всякі роботи о 40% дешевше
як всюди під гарантією. 4-10

ПЕРЕПЛЕТНЯ

ПАВЛА БАБЯКА
у Львові, вул. Бляхарська 12.

приймає всякі церковні роботи, як
Євангелія, Службеники, старі кни-
ги, наклади, брошуровання, канце-
лярійні книги і т. п., в круг пере-
209 плетничої штуки. 5-10

РІК
ОСНОВАННЯ
1878.

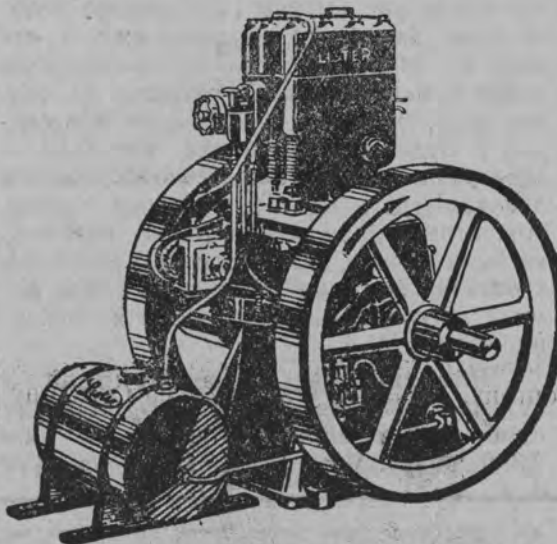
На весняний і літний сезон
поручає наймодніші

КАПЕЛЮХИ І ШАПКИ

Фірма **АНТІН КАФКА**

Львів, вул. Галицька ч. 4.

Ціни знижені! Вибір великий
138 19-2

МОТОРИ

бензинові, нафтові і т. п.

фабрикати фірми

R. A. LISTER, Co Ltd. DURSLEY

(Англія)

поручає

Клягсбальд і С-ка

Львів, вул. Вірменська ч. 8. Тел. 6-29.

Виключна продаж фабрикати фірми

R. A. LISTER, Co Ltd. DURSLEY,

229 на цілу Польщу. 4-4

З причини
реконструкції
льокалю

„ОЛЬКА”

РИНОК 35.
біля Народної Торговлі
уділяє 10% рабату

з виставових цін при закупі панчіх, рукавичок, скарпеток, дитячих скар-
петочок, всяких трикотевих виробів та жіночого білля. Велика оказія при
72-процентовій ціловій підвищці. Великий вибір — лише тревалі сорти!

СПАЛЬНІ, ІДАЛЬНІ, - Вироби -
САЛЬОНИ, КАБІНЕТИ - солідні -
МАТЕРІЇ НА МЕБЛІ нетріскаючі
ТАПЕТУВАННЯ КІМНАТ **КИЛИМИ**
також
першої якості, в найкращих орнаментах
і красках, поручає і виконує найдешевше

Лев Матвійовський

Львів, Хорущина 8. Телефон 4С-11.
132 20-20

ЛЮСАРСЬКА РОБІТНЯ --
СЕМЕН КОЗАК

Львів, вул. Бляхарська ч. 14.

виконує вікна і хрести церковні, та-
кож залізни огорожі і сіткові — рів-
нож спеціальний виріб ВАГ. 208 в 2-5

„КАТОЛИЦЬКИЙ ПРОВІД”

одинокий український катол. орган ре-
лігійного й суспільного змісту в Злуче-
них Державах Півн. Америки вихо-
дить щотижня і коштує річно 20 зол.

Ті, що цікавляться відносинами в Америці,
знайдуть у тім органі багато інформацій.

Адреса: „CATHOLIC LEADERSHIP”,
815 N. Franklin St., Philadelphia Pa, U. S. A.
172 12-2

ЛЕВ ОППЕР

Склад сукна і блаватних товарів
в Золочеві,

поручає: СУКНА, ВОВНИ, ПО-
ЛОТНА, ШОВКИ, також найно-
віщі сезоніві креації
по найнижших цінах.

Замовлення з провінції полагоджується
230 відвотною поштою. 5-8

Артистичне заведення технічне

ЯКОВА ІНГБЕРА

Львів, Сикстуська 56 а.

216 5-10

ТРИКОТАЖІ, сукні

в новостворенім магазині

казочно дешево!

244 а **Коперника 17.** 1-30

„FOSFOR”

ФАБРИКА ШТУЧНИХ ПОГНОЇВ

232 ЛЬВІВ, 6-16

вул. Баторого 32, II. п., телефон 50-69.

(ul. Batorego 32, II. p., telefon 50-69.)

СУПЕРФОСФАТИ: кістки й фосфорово-азотові, **МІНЕРАЛЬНІ** й амонякові,
РЕФОРМАТФОСФИ: кістні й мінеральні від 18 до 26% „P₂ O₅!!!“
ТОМАСИНИ: „Kolumeta“, „Gwiazda“, й інші як краєві так і заграничні.
СОЛИ потасові й **КАІНІТ**, **АЗОТНЯК**, **САЛІТРА** (CHORZOWSKA) амонова
САЛІТРА чілійська — **СІРЧАН** амоновий вапно навозове палене й мелене
(97% Ca O) — Вапно будівельне.

Доставка вагоново й деталічно по цінах
фабр. й на найдодгідніших услівях кред.

ФОСФОРІТИ палені й мелені
(CaO розп. P₂O₅).